

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

L. Annæi Senecæ Philosophi Opera, Qvæ Exstant Omnia

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Antverpiæ, 1605

Cap. VII. Mores, & primùm abstinentia, veritas, sanctitas pietas[que].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53700)

CAP. VII.

Mores, & primum abstinentia, veritas, sanctitas pietasq.

SED Mores ipsi etiam hoc de Opibus refutant: & vsum iis clamant, non Sabulum. Quid enim in fastum, luxum, pompam? doceant, & filemus. In cibos fortasse, & lautitiam? Audiamus ipsum, in publico profitentem: *Ego cum Attalum audirem in vitia, in errores, in mala vita perorantem, saepe misertus sum generis humani, & illum sublimem altioremq. humano fastigio credidi. Cum ceperat voluptates nostras traducere, laudare castum corpus, sobriam mensam, puram mentem: non tantum ab illicitis voluptatibus, sed etiam superuacuis, libebat circumscribere gulam & ventrem. Inde mihi quadam permansere Lucili. magno enim ad omnia impetu veneram: deinde ad civilem vitam reductus, ex bene ceptis pauca seruaui. Inde ostreis boletisq. in omnem vitam renunciatum est: inde in omnem vitam unguento abstinemus: inde vino caret stomachus: inde in omnem vitam balneum fugimus. Quae talis alibi frugalitas, an quo nomine appellanda? Et scripsi de ea in *Laudatione Senecae: ne hic iteremus. Iam reliqua etiam vita seria & seuera. Non corrumpit eum Aula, nec ad familiare & cognatum pane vitium Adulationem flexit. Minimè. ipse ad Neronem: Diutius morari me hic patere, non ut blandiar auribus tuis: nec enim mihi hic mos est: maluerim veris offendere, quam placere adulando. Et iam moriturus, apud Tacitum, referri iubet Principi: Non sibi promptum in adulationes ingenium: idq. nulli magis gnarum, quam Neroni, qui sapius libertatem Senecae, quam seruitium expertus esset. Amplius, quae morum vitaeque exactio, & examen? Iterum ipse: Utor hac potestate, & cotidie apud me caussam dico. Cum sublatum è conspectu lumen est, & conticuit vxor moris iam mei conscia, totum diem mecum scrutor, facta ac dicta mea remetior. Nihil mihi abscondo, nihil transeo: quare enim quidquam ex erroribus meis timeam, cum possim dicere, Vide ne istud amplius facias, nunc tibi ignosco? Potest maius aut clarius studium elucere Virtutis? Denique & pietas in Deum & submissio, quoties apparet? Vnum excerptum posuero: Siquid credis mihi, intimos affectus meos tibi cum maxime det ego: in omnibus quae aspera videntur & dura, sic formatus sum. non pareo Deo, sed assentior; ex animo illum, non quia necesse est, sequor. Nihil umquam mihi incidet, quod tristis excipiam, quod malo vultu: nullum tributum inuitus conferam. Et plura sunt talia, in Manuductione, aut Physiologia, à nobis notata. Imò tam clarae quaedam pietatis, vt Tertullianus & prisci Nostrum appellent, Concilia ipsa quaedam auctoritate eius (in Fragmentis posui) vrantur. Atque adeò Otho Frisingensis asserat: L. Senecam non tam Philosophum, quam Christianum dicendum. Atque ob has eminentes virtutes, etiam illo aeuo, ingens de eo opinio, & vel Imperio destinabant. Tacitus aperte hoc agitatum scribit: vt traderetur imperium Senecae, quasi insonti, claritudine virtutum ad summum fastigium dilecto. O Roma, non manebat te haec felicitas, nec Deus sic respexit! Alioqui,*

Libera

Epist.
CVIII.

* 1. Ma-
nud. Diff.
XIX.

II. De
Clem.

xv. An-
nal.

III. De
Ira.

Epist. xc.
VI.

xv. Ann.

*Libera si dentur populo suffragia, quis tam
Perditus, ut dubitet Senecam præferre Neroni?*

Iuven.
Sat. x.

At enim de veris virtutibus eius quidam dubitant, & verba hæc ac scenam fuisse. An igitur in morte fidem non fecit, quàm omnia humana in leui haberet, quàm Deo se præberet?

CAP. VIII.

Mors eius, fortis, constans, è Tacito narrata.

ET de eâ commodùm videamus: unde autem potiùs, quàm è fidissimo scriptorum Tacito hauriemus? Verba eius ecce habes:

Sequitur cædes Annæi Senecæ latissima principi, non quia coniurationis manifestum compererat, sed ut ferro grassaretur, quando venenum non processerat. Solus quippe Natalis, & hætenus prompsit: missum se ad ægrotum Senecam ut viseret conquerereturq̄, cur Pisonem aditu arceret: melius fore si amicitiam familiari congressu exercuissent. Et respondiße Senecam, sermones mutuos & crebra colloquia neutri conducere: ceterum salutem suam incolumitate Pisonis inniti. Hæc ferre Granius Siluanus tribunus pratorie cohortis, & an dicta Natalis, suaq̄ responsa nosceret, percontari Senecam iubetur. Is, fortè an prudens, ad eum diem ex Campaniâ remeauerat, quartumq̄ apud lapidem suburbano rure substiterat. Illo propinquâ vesperâ tribunus venit, & villam globus militum sepsit. Tum ipsi cum Pompeiâ Paulinâ uxore & amicis duobus epulanti mandata imperatoris edidit. Seneca missum ad se Natalem, conquestumq̄ nomine Pisonis quòd visendo eo prohiberetur, se ratione valetudinis & amore quietis, excusauisse respondit. Cur salutem priuati hominis incolumitati suæ anteferet, causam non habuisse, nec sibi promptum in adulationes ingenium: idq̄ nulli magis gnarum, quàm Neroni, qui sapiùs libertatem Senecæ, quàm seruitium expertus esset. Vbi hæc à tribuno relata sunt, Poppæâ & Tigellino coram, quod erat sauienti Principi intimum consiliorum, interrogat, an Seneca voluntariam mortem pararet. Tum tribunus nulla pauoris signa, nihil triste in verbis eius aut vultu deprehensum confirmavit. Ergo regredi & indicere mortem iubetur. Tradit Fabius Rusticus, non eo quo venerat itinere reditum, sed flexisse ad Fenium præfectum, & expositis Cæsaris iussis, an obtemperaret interrogauisse: monitumq̄ ab eo, ut exsequeretur, fatali omnium ignauia. Nam & Siluanus inter coniuratos erat, augebatq̄ scelera in quorum ultionem consenserat. Voci tamen & aspectui pepercit. Intromisitq̄ ad Senecam vnum ex centurionibus, qui necessitatem ultimam denunciaret. Ille interritus poscit testamenti tabulas: ac denegante centurione, conuersus ad amicos, quando meritis eorum referre gratiam prohiberetur, quod vnum iam tamen & pulcherrimum habebat, imaginem vitæ suæ relinquere testatur, cuius si memores essent, bonarum artium famam tam constantis amicitia laturos. Simul lacrymas eorum, modo sermone, modo intentior in modum coercens, ad firmitudinem reuocat, rogans: Vbi præcepta sapientiæ? Vbi tot per annos medi-

tata